

การศึกษาการแปลข้ามวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในบทบรรยายใต้ภาพ
ของภาพยนตร์ไทย

ศศิ เอาทารยกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การศึกษาการแปลข้ามวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในบทบรรยายใต้ภาพของภาพยนตร์ไทย

THE STUDY OF CROSS-CULTURAL TRANSLATION FROM THAI TO ENGLISH IN THAI MOVIES' SUBTITLES

ศศิ เอาทารกุล 5436372 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สิรินทร พิบูลภานุวัธน์, Ph.D., ชีรพงษ์ บุญรักษา, ปร.ด.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในบทบรรยายใต้ภาพของภาพยนตร์ไทย โดยศึกษาจากภาพยนตร์ไทย 4 เรื่องที่มีประเภทภาพยนตร์แตกต่างกัน ได้แก่ ระทึกขวัญ ชีวิต ตลก และสารคดีอิงประวัติศาสตร์ ในการเก็บข้อมูลคำทางวัฒนธรรมจากต้นฉบับตามแนวคิดของยูจิน ไนดา (1964) ซึ่งแบ่งวัฒนธรรมเป็น 5 ประเภท พบถ้อยคำดังกล่าวจำนวน 197 คำ ประเภทของคำทางวัฒนธรรมที่พบมากที่สุด คือ วัฒนธรรมทางภาษา ตามด้วยวัฒนธรรมทางสังคม วัฒนธรรมทางวัตถุ วัฒนธรรมทางศาสนา และวัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา นอกจากนี้ ยังพบว่าภาพยนตร์แต่ละประเภทสะท้อนวัฒนธรรมแตกต่างกัน โดยในภาพยนตร์ประเภทชีวิตและประเภทตลกนั้น พบคำในประเภทวัฒนธรรมทางภาษามากกว่าภาพยนตร์ประเภทอื่น ส่วนในภาพยนตร์ประเภทระทึกขวัญจะพบคำในวัฒนธรรมทางศาสนามากที่สุด สำหรับคำที่สะท้อนวัฒนธรรมทางสังคมจะพบมากที่สุดในการแปลสารคดีอิงประวัติศาสตร์

จากการวิเคราะห์ห้กลวิธีการแปลที่ใช้แนวคิดของโมนา เบเคอร์ (1992) เป็นกรอบหลัก พบว่ามีการใช้กลวิธีการแปลทั้งหมด 7 วิธี คือ 1) การใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าในต้นฉบับ 2) การใช้คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงกว่าในต้นฉบับ 3) การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมเป้าหมาย 4) การอธิบายความ 5) การทับศัพท์ 6) การละไม่แปล และ 7) การแปลตรง โดยทั่วไป ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำที่สื่อความหมายและอารมณ์ของตัวละคร ได้ชัดเจนและใกล้เคียงกับต้นฉบับ อีกทั้งใช้คำที่กระชับเพื่อไม่ให้บทแปลมีความยาวเกินพื้นที่อันจำกัดของจอภาพยนตร์แต่ในแง่ของการแปลข้ามวัฒนธรรมนั้นพบว่า บางครั้งนัยยะทางวัฒนธรรมของคำในต้นฉบับถูกลดทอนไป

THE STUDY OF CROSS-CULTURAL TRANSLATION FROM THAI TO ENGLISH IN
THAI MOVIES' SUBTITLES

SASI AOTARAYAKUL 5436372 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SIRINTORN BHIBULBHANUVAT, Ph.D.,
THEERAPHONG BOONRUGSA, Ph.D.

ABSTRACT

This research aims to study the strategies used in translating culture-specific terms in Thai movies' subtitles by analyzing the English subtitles of four movie genres, namely: ghost, drama, comedy, and historical movies. The categorization of Thai culture-specific terms is based on the five types of cultural terms proposed by Eugene Nida (1964), namely: linguistic, social, material, religious and ecological cultures. In this research, 197 cultural terms are found, most of which belong to linguistic culture, followed by social culture, material culture, religious culture, and ecological culture. Each movie genre reflects different types of culture. In drama and comedy movies, utterances of linguistic culture are mostly found whereas religious cultural terms are used more in a ghost movie than other movies. Of all, the historical movie is the category that shows the highest frequency of social culture terms used.

According to the taxonomy of translation strategies established by Mona Baker (1992), there are seven strategies found in the four movies: 1) generalization, 2) specification, 3) cultural substitution, 4) explanation, 5) transliteration, 6) omission, and 7) word-for-word translation. The results show that most of the time the word choices used in the translated version accurately transfer the overall original meaning and emotion of the characters and are concise enough to match the limited space on the screen. Nevertheless, with respect to cross-cultural translation, the cultural meaning is yet incompletely conveyed in the translated subtitles.

223 pages